
Dendrokronolojik Analiz için Arkeolojik odun Toplama Metodları

Cornell Üniversitesi'nin Ege Dendrokronolojisi Laboratuvarı Ege, Balkanlar, ve Doğu Akdeniz arkeolojik yörelerinden odun ve odun kömürlerinin analizini yürütür. Doğu Mesopotamya ve kuzeyde Kırım ve Kafkasya yörelerini içerebileceğimizi henüz bilemiyoruz. Elimizde Türkiyenin tarih öncesinin Neolitik dönemine kadar birçok dönemi temsil eden örnekler vardır. Ekim 1999'a kadar geliştirmiş bulunduğumuz kronoloji 6500 yıldan fazlasını içermektedir.

İyi Örnek Nasıl Belirlenir?

Genellikle meşe, çam, ladin, gürgen, ardıç, veya sedir örneklerinin 50 veya fazla yıllık halkası olanları, sağlam kronolojisi belirlenmiş döneme rastarlarsa, tarihlenebilirler. Mükemmel örnekler 100 veya fazla halkası olanlardır. Örneğin büyüklüğü değil, halka sayısı önemlidir. Örneğin, Türkiyenin Orta Tunç Çağı'na rastlayan (Kültepe ve Achemhöyük), Çevresi 40sm., ve 250'den 430'a kadar çemberi olan yanık temel tomrukları elimizdedir; aynı kazıdan ele geçirdiğimiz diğer örneklerin yalnız 4 santimetrelilik çap ve sadece 150 yıllık halkaları olmalarına rağmen tarihlenmesi de mümkündür. Eğer sizler kazı yöneticileri olarak, yıllık halkalar konusunda, kazı sırasında karar veremeyecek durumda iseniz, kazı yörenizde veya laboratuvarımızda halka sayımını yapabiliriz. Yanmış ve yanmamış odunların ölçümünü de yapabiliriz (yanık odunların avantajı çürümemelerindedir). Akılda tutulması gereken nokta birçok örneğin birkaç örnekten çok daha iyi sonuç verdikleridir. Mümkün olduğunda her tomruktan bir örnek almak isteriz.

Örnekler

Demircihöyükten 63 halkalı örnek. Tarihlenmesi ümitli örnek.

Demircihöyükten 12 halkalı örnek. Tarihlenmesi ümitsiz örnek.

Örnek Nasıl Alınır?

1. İyi durumdaki yanmamış tomruklarının kazı esnasında çevreleri ipe sarılır ve bir kesit alınır. Kesiti çevreleyen ipler yapışkan bantla bir daha sarılır. Bu, kesitin dağılmasını önler. Normal bir arkeolojik buluntu gibi açıkça etiketlenir. Her düşen halka ile bir yılın kaybedildiği unutulmamalıdır!

2. Karbonize veya yarı karbonize örnekler için, ip sarılması en iyi stabilizasyon metodudur. Her odun kömürü parçası ipe koruyucu bir ambalaj içinde bulundurulmalıdır. Aksi takdirde, örnek halka kaybedebilir veya parçalanabilir. Örnek, naylon torbaya koyulmalı ve açıkça etiketlenmelidir. Parçanın daha iyi korunabilmesi için pamukla çevrelenmesi gerekir, bu işlem Cornell Laboratuvarına gönderilecek örnekler için özellikle gereklidir. Kazı sırasında tomruğa rastlandığında ortaya çıkarılan kısmın etrafı temizlenmeli ve tomruk derhal ipe sarılmalıdır. Sarılmış kısım elle kırılıp tomruktan ayrılmalı ve derhal naylon torbaya konulmalıdır. Örnekler güneşten korunmalıdır.

3. Sualtından ve çamurdan çıkarılan çok nemli örneklerin kurutulmaması şarttır. Böyle bir tomruktan kesilen parçanın derhal naylon torbaya konulması ve torbanın ağzı bantla kapatılıp hava ile irtibatının kesilmesi gerekir. Torbalar sabit mürekkeple etiketlenmeli ve serin yerde bulundurulmalıdır.

4. Yerinden oynatılmaması gereken odun parçalarından (mesela Gordiyon'daki Midas Tümülüsün'deki ahşaplar gibi) artım burgusu kullanarak 9 milimetre çapında kalem alabiliriz. Bu sayede odunlara zarar vermemek mümkündür. Ekibimiz bu hizmeti en iyi şekilde verecek durumdadır. Fakat kesitler her zaman için kalemlerden daha iyi ölçüm verir.

Örnek Nasıl Gönderilir?

Örnekler Şu Adrese Gönderilmelidir:

Prof. Peter Ian Kuniholm
Aegean Dendrochronology Project
B-48 Goldwin Smith Hall
Cornell University
Ithaca NY 14853-3201

Laboratuvar telefonu: USA 1-607/255-8650
Fax numarası: 1-607/255-8336
e-mail: peter@dendro.mail.cornell.edu

Örnekler özenle ambalajlanıp gönderilmelidir. Yaz kazı sezonu sırasında ekibimizin kazı yöresine gelip örnekleri toplaması randevu ile saptanabilir.

NOT: Etiketlerin elden geldiğince detaylı olması ve malûmatın buluntu yerini içermesi çok önemlidir. Mümkünse bir planın eklenmesi çok yardımcı olacaktır.

[\[ADP-Home\]](#)

HTML last modified 20000210 mjb
